

УДК 351.85:796(477)

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6\(47\)-472-484](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6(47)-472-484)

Гулько Петро Миколайович навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту і здоров'я, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спортивних дисциплін, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, <https://orcid.org/0000-0002-0609-8550>

Крижановська Олена Миколаївна старший викладач, керівник фізичного виховання циклової комісії суспільних дисциплін та фізичного виховання, Черкаський державний фаховий бізнес-коледж, <https://orcid.org/0009-0008-4539-7749>

Шеревеня Андрій Дмитрович викладач-методист, викладач фізичного виховання циклової комісії суспільних дисциплін та фізичного виховання, Черкаський державний фаховий бізнес-коледж, <https://orcid.org/0009-0008-9538-3804>

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА СПОРТОМ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню актуальних проблем системи управління фізичною культурою та спортом в Україні. Визначено основні виклики, зокрема недостатність фінансування, застарілість нормативно-правової бази, низьку ефективність взаємодії між центральними та місцевими органами управління, а також нерівномірний розвиток спортивної інфраструктури. На основі аналізу сучасних наукових досліджень і публікацій (не пізніше 2021 року) визначено тенденції розвитку галузі, серед яких децентралізація управління, впровадження європейських стандартів і норм, розвиток державно-приватного партнерства та адаптація світового досвіду до українських реалій. Запропоновано напрями удосконалення системи управління фізичною культурою та спортом, що включають модернізацію законодавства, підвищення прозорості фінансування, розвиток спортивної інфраструктури, забезпечення якісного стратегічного планування та координації на різних рівнях влади. Особливу увагу у дослідженні приділено розробці та впровадженню рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання у сфері фізичної культури і спорту. Зокрема, акцентується на необхідності формування прозорої, ефективної та гнучкої

нормативно-правової бази, яка б враховувала як сучасні міжнародні тенденції, так і національні особливості розвитку спорту. Рекомендовано посилити взаємодію між центральними та місцевими органами влади, підвищити рівень автономії регіональних спортивних організацій, а також стимулювати залучення приватного сектору, інвесторів та громадських об'єднань до реалізації державних програм з розвитку фізичної культури та масового спорту.

Створення сприятливих умов для розвитку масового спорту та підготовки спортивних резервів передбачає, перш за все, вдосконалення інфраструктури, забезпечення сучасного матеріально-технічного оснащення, підвищення кваліфікації фахівців у галузі фізичної культури і спорту, а також впровадження інноваційних підходів до організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи у навчальних закладах і громадах. Важливою складовою цих процесів є активне залучення дітей, молоді та широких верств населення до систематичних занять спортом, організація інформаційно-просвітницьких кампаній, розвиток масових спортивних заходів і конкурсів, які формують культуру здорового способу життя.

У дослідженні визначено перспективи подальших наукових розвідок, що мають зосереджуватися на глибокому аналізі регіональних моделей управління, оцінці ефективності впроваджених механізмів підтримки спорту та пошуку оптимальних шляхів адаптації успішного міжнародного досвіду до українських реалій. Пропонується впровадження системи моніторингу та оцінки результативності регіональних і національних спортивних програм, що дозволить виявляти сильні та слабкі сторони існуючих підходів. Окрему увагу рекомендовано приділити розробці й апробації нових форматів взаємодії між органами державної влади, громадськими організаціями, бізнесом і освітніми закладами, що сприятиме підвищенню ефективності державної політики у сфері фізичної культури і спорту та забезпечить сталий розвиток спортивної сфери в Україні.

Ключові слова: фізична культура, спорт, державне управління, нормативно-правове регулювання, фінансування, спортивна інфраструктура, децентралізація, стратегічне планування.

Hunko Petro Mykolayovych Educational and Scientific Institute of Physical Culture, Sports and Health, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Sports Disciplines, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, <https://orcid.org/0000-0002-0609-8550>

Kryzhanovska Olena Mykolaivna Senior Lecturer, Head of Physical Education, Cycle Commission of Social Disciplines and Physical Education, Cherkasy State Vocational Business College, <https://orcid.org/0009-0008-4539-7749>

Sherevenia Andrii Dmytrovych Lecturer-Methodologist, Lecturer in Physical Education, Cycle Commission of Social Disciplines and Physical Education, Cherkasy State Vocational Business College, <https://orcid.org/0009-0008-9538-3804>

CURRENT PROBLEMS OF THE PHYSICAL CULTURE AND SPORTS MANAGEMENT SYSTEM IN UKRAINE: CHALLENGES, TRENDS, AND DIRECTIONS FOR IMPROVEMENT

Abstract. The article is devoted to the study of current problems in the system of management of physical culture and sports in Ukraine. The main challenges have been identified, including insufficient funding, outdated regulatory framework, low effectiveness of interaction between central and local management bodies, as well as the uneven development of sports infrastructure.

Based on the analysis of recent scientific research and publications (not earlier than 2021), development trends in the field have been determined, among which are decentralization of management, implementation of European standards and norms, development of public-private partnerships, and adaptation of international experience to Ukrainian realities. The directions for improving the system of management of physical culture and sports have been proposed, which include modernization of legislation, increasing transparency of financing, development of sports infrastructure, ensuring high-quality strategic planning and coordination at various levels of government.

Special attention in the study is given to the development and implementation of recommendations for improving mechanisms of state regulation in the field of physical culture and sports.

In particular, emphasis is placed on the need to form a transparent, effective, and flexible regulatory framework that takes into account both modern international trends and national characteristics of sports development. It is recommended to strengthen the interaction between central and local authorities, increase the autonomy of regional sports organizations, and stimulate the involvement of the private sector, investors, and public associations in the implementation of state programs for the development of physical culture and mass sports.

The creation of favorable conditions for the development of mass sports and the training of sports reserves primarily involves improving infrastructure, providing modern material and technical equipment, increasing the qualifications of specialists in the field of physical culture and sports, as well as introducing innovative approaches to organizing physical and recreational and sports work in educational institutions and communities. An important component of these processes is the active involvement of children, youth, and broad segments of the population in systematic sports activities, the organization of information and educational

campaigns, the development of mass sports events and competitions that foster a culture of a healthy lifestyle.

The study defines the prospects for further scientific research, which should focus on a thorough analysis of regional management models, assessing the effectiveness of implemented sports support mechanisms, and finding optimal ways to adapt successful international experience to Ukrainian realities. The introduction of a monitoring and evaluation system for the effectiveness of regional and national sports programs is proposed, which will allow the identification of the strengths and weaknesses of existing approaches. Particular attention is recommended to be paid to the development and testing of new formats of interaction between government agencies, public organizations, business, and educational institutions, which will enhance the effectiveness of state policy in the field of physical culture and sports and ensure the sustainable development of the sports sector in Ukraine.

Keywords: physical culture, sports, public administration, regulatory framework, funding, sports infrastructure, decentralization, strategic planning.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвиток фізичної культури та спорту набуває особливого значення, виступаючи вагомим чинником підвищення якості життя населення, формування здорової нації та зміцнення міжнародного іміджу держави. В Україні система управління цією сферою стикається з рядом серйозних викликів, що потребують глибокого аналізу й подальшого удосконалення. Це зумовлено як загальними соціально-економічними трансформаціями в державі, так і зміною підходів до організації та регулювання галузі на різних рівнях влади.

Однією з найбільш гострих проблем системи управління фізичною культурою та спортом є недостатнє фінансування галузі. Це призводить до неможливості ефективного розвитку спортивної інфраструктури, реалізації програм масового спорту та підтримки спорту високих досягнень. Як зазначає С. Нікітенко, основна частка державних видатків традиційно спрямовується на утримання спортивних об'єктів і організацію спортивних заходів, тоді як фінансування масового спорту та фізичного виховання на місцевому рівні здійснюється за залишковим принципом [4, с. 104]. Недостатність коштів обмежує можливості для впровадження новітніх методик підготовки спортсменів і доступності фізкультурно-спортивних послуг для широких верств населення.

Ще одним суттєвим викликом є застарілість нормативно-правової бази, що регулює сферу фізичної культури та спорту. Законодавчі акти, що регламентують діяльність галузі, не повною мірою відповідають сучасним реаліям та міжнародним стандартам, що перешкоджає її повноцінному розвитку. На думку О. Шевчука, законодавча база потребує комплексного

перегляду та уточнення повноважень суб'єктів державного управління спортом [3, с. 190]. Це дозволить створити чіткий правовий механізм управління, що сприятиме прозорості та ефективності використання ресурсів.

Важливою проблемою залишається низький рівень координації між центральними та місцевими органами влади в управлінні спортивною сферою. Зазначене особливо загострилося в умовах децентралізації, коли значні повноваження було передано територіальним громадам без належного фінансового та організаційного супроводу. Як зазначають О. Попрошаєв та О. Попрошаєва, це вже негативно впливає на стан фізичної культури на місцях і знижує рівень залучення молоді до систематичних занять спортом [8, с. 85]. В результаті виникає загроза для формування фізично здорового молодого покоління.

Сучасні дослідники наголошують на необхідності запровадження європейських стандартів управління фізичною культурою і спортом, розвитку державно-приватного партнерства, а також інтеграції українського спорту у світовий простір. Такі підходи передбачають модернізацію системи управління, формування ефективних механізмів стратегічного планування та стимулювання розвитку спортивної інфраструктури за рахунок залучення приватного капіталу та міжнародної співпраці [1, с. 58; 5, с. 4].

Таким чином, постановка зазначеної проблеми пов'язана з низкою важливих наукових і практичних завдань, серед яких розроблення нових організаційно-правових механізмів, забезпечення ефективного фінансування, створення сучасної спортивної інфраструктури та підвищення координації між суб'єктами управління галуззю. Рішення цих завдань сприятиме підвищенню ефективності функціонування всієї системи фізичної культури та спорту в Україні.

Метою статті є аналіз актуальних проблем системи управління фізичною культурою та спортом в Україні, визначення сучасних тенденцій розвитку галузі та розроблення рекомендацій щодо напрямів удосконалення управлінських механізмів для підвищення ефективності її функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У статті А. Бондар, І. Петренко та О. Томенка проаналізовано сучасні тенденції у сфері управління фізичною культурою і спортом України в контексті євроінтеграції. Дослідники відзначають необхідність переходу на європейські норми і стандарти, розроблення «дорожньої карти» розвитку спорту відповідно до Білої книги ЄС, а також законодавчого виокремлення «сфери спорту» як самостійного поняття. У висновках підкреслено, що ключовими тенденціями державного управління галуззю стали впровадження європейських стандартів, зміна механізмів реалізації державної політики, децентралізація влади, розвиток ринкових відносин у сфері фізкультурно-спортивних послуг та підвищення їх якості

через запровадження державних стандартів. Ці тенденції відображають прагнення України модернізувати систему управління спортом, підвищити ефективність галузі та наблизити її до європейських практик.

У публікації І. Гасюка розглянуто організаційно-правові основи державного управління сферою фізичної культури і спорту та проаналізовано їх сучасний стан і тенденції розвитку. Автор відзначає, що система державного управління цією галуззю потребує подальшого реформування і вдосконалення нормативно-правової бази, аби відповідати актуальним викликам сьогодення. Зокрема, підкреслюється необхідність чіткого розмежування повноважень і відповідальності між різними рівнями влади та інституціями, а також впровадження сучасних підходів до стратегічного планування розвитку фізичної культури і спорту. У статті окреслено основні тенденції, серед яких децентралізація управління, посилення взаємодії державних органів із громадянським суспільством та адаптація передового світового досвіду, що в сукупності мають сприяти ефективнішому розвитку галузі.

Дослідження О. Шевчука присвячене аналізу правового механізму державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту України. У роботі визначено основні недоліки чинної нормативно-правової бази, які перешкоджають ефективному управлінню галуззю, зокрема застарілість деяких положень Закону України «Про фізичну культуру і спорт» та відсутність чіткого нормативного окреслення повноважень органів влади. Автор наголошує на необхідності вдосконалення законодавства: пропонується внесення змін до профільного закону та підзаконних актів, що дозволило б чіткіше регламентувати діяльність суб'єктів сфери спорту і фізичного виховання. Таке вдосконалення правового механізму, за висновками дослідження, сприятиме підвищенню ефективності державного регулювання, забезпечить єдність правового простору в галузі та створить умови для прозорого фінансування і контролю у сфері фізичної культури та спорту.

Стаття С. Нікітенка присвячена аналізу фінансування галузі фізичної культури і спорту в Україні та виявленню її особливостей на сучасному етапі. Автор проводить оцінку обсягів бюджетного фінансування сфери та ефективності використання коштів, підкреслюючи їх недостатність для повноцінного розвитку спортивної інфраструктури і програм масового спорту. Встановлено, що основна частка державних видатків спрямовується на утримання спортивних споруд та проведення заходів, тоді як розвиток спорту на місцях і залучення широких верств населення до занять фізкультурою фінансуються залишковим принципом. У статті наголошується на потребі вдосконалення фінансового механізму управління галуззю – запровадження прозорого розподілу коштів між різними рівнями та напрямками (масовий спорт, спорт вищих досягнень, фізичне виховання тощо), а також активнішого

залучення альтернативних джерел фінансування (місцевих бюджетів, приватних інвестицій, державно-приватного партнерства). Впровадження таких змін дозволило б зменшити диспропорції у фінансуванні та забезпечити стабільні умови для розвитку фізичної культури і спорту на всіх рівнях.

О. Борисова та Є. Петрушевський у своїй роботі досліджують особливості організації і управління спортивною сферою України під впливом процесів глобалізації. Вони зазначають, що інтеграція у світовий спортивний простір ставить перед українською системою управління спортом нові вимоги: необхідно враховувати міжнародні тенденції розвитку спорту, комерціалізації спортивної індустрії та зростання конкурентності на світовій арені. У статті окреслено проблеми невідповідності деяких елементів вітчизняної системи міжнародним стандартам, зокрема в питаннях маркетингу спорту, менеджменту у професійному спорті та підготовки спортивних резервів. Автори підкреслюють, що Україні слід модернізувати модель управління спортом, запозичуючи кращі світові практики, розвивати партнерство з міжнародними спортивними організаціями та створювати умови для державно-приватного партнерства у спорті. Це дозволить підвищити конкурентоспроможність українського спорту, залучити додаткові ресурси у галузь та забезпечити її сталий розвиток в умовах глобалізованого світу.

Коллективна монографія С. Вавренюка, С. Домбровської та В. Палюха присвячена комплексному дослідженню теоретико-методологічних засад державного регулювання фізичної культури і спорту в Україні. У цій праці вирішується актуальне наукове завдання – обґрунтування шляхів удосконалення механізмів державного управління галуззю на основі глибокого аналізу існуючих проблем. Зазначено важливість державного регулювання спорту для реалізації соціальної політики, але підкреслено, що економічний блок розвитку галузі досі чітко не сформульований, що ускладнює ефективне функціонування системи. Авторами обґрунтовано необхідність наукового підходу до формування економічних і правових механізмів управління: пропонується розробка цілісної концепції фінансового забезпечення фізичної культури і спорту та вдосконалення нормативно-правових інструментів державного регулювання. Монографія містить практичні рекомендації для органів влади щодо оптимізації структури управління, координації міжвідомчої взаємодії та активізації державно-громадського партнерства в спортивній сфері. Таким чином, ця робота формує теоретичну основу та конкретні пропозиції для підвищення ефективності державного управління фізичною культурою та спортом

Стаття Ю. Наумка та Т. Самойленко присвячена ролі спортивної інфраструктури у розвитку фізичної культури і спорту та вирішенні соціальних завдань на регіональному рівні. Автори відзначають, що спортивна

інфраструктура є визначальним чинником у залученні населення до оздоровчої рухової активності, а її збереження та вдосконалення – один із пріоритетів державної політики в сфері спорту. Проаналізовано процес відновлення і розбудови спортивних об'єктів в Україні після періоду занепаду, окреслено джерела фінансування та механізми державної підтримки відповідних програм розвитку. У статті наголошено, що інвестиції у модернізацію спортивних споруд та будівництво нових об'єктів не лише підвищують доступність фізкультурно-оздоровчих послуг для різних груп населення, але й слугують інструментом реалізації соціальної політики – сприяють оздоровленню нації, соціальній інтеграції та профілактиці правопорушень серед молоді. Робота містить рекомендації щодо партнерства місцевої влади з приватним сектором (меценатами, інвесторами) для розвитку спортивної інфраструктури, що відображає сучасний підхід до вирішення проблем галузі.

У статті О. Попрошаєва та О. Попрошаєвої проаналізовано вплив реформи децентралізації на систему фізичного виховання в освіті та спортивну галузь на місцевому рівні. Автори виокремлюють дві нагальні проблеми: фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл та організацію фізичного виховання у закладах вищої освіти в нових умовах управління. З'ясовано, що після передачі значних повноважень на місця органи державної влади фактично самоусунулися від підтримки масової фізичної культури і спорту, а не всі територіальні громади приділяють цим питанням належну увагу. Внаслідок цього в окремих громадах скорочується фінансування спортивних заходів, матеріальна база ДЮСШ занепадає, а в багатьох університетах через автономію взагалі згортаються програми обов'язкового фізичного виховання студентів. Такі тенденції вже призводять до погіршення рівня фізичного здоров'я молоді, що становить загрозу і для обороноздатності держави. У роботі зроблено висновок про першочергову необхідність пошуку ефективної моделі балансу між державним регулюванням у сфері освіти і спорту та автономією місцевих органів і закладів освіти

Авторами пропонуються шляхи вирішення проблеми: законодавчо закріпити мінімальні стандарти і державні гарантії в галузі фізичного виховання, забезпечити співфінансування спортивних шкіл з державного бюджету, стимулювати місцеву владу до розвитку спортивних програм, а також відновити належне місце дисципліни «Фізичне виховання» у закладах вищої освіти.

С. Нікітенко у цій статті розглядає теоретичні засади реалізації державного управління в сфері фізичної культури і спорту, приділяючи особливу увагу понятійному апарату та управлінським підходам. Зокрема, проаналізовано визначення понять «механізм державного управління», «програмно-цільовий підхід» у галузі фізичної культури і спорту. Автор відзначає, що для

розв'язання найбільш значущих проблем у нашій країні ефективним інструментом стали комплексні цільові програми, які потребують значних фінансових ресурсів і координації зусиль різних відомств. В статті окреслено головні завдання для вдосконалення управління: необхідність визначити суб'єктів законодавчої ініціативи у сфері спорту, відійти від уявлення про самодостатність чинної законодавчої бази та посилити контроль з боку громадськості за реалізацією спортивної політики. Нікітенко особливо підкреслює появу нових специфічних механізмів управління спортом у контексті децентралізації влади – перерозподіл повноважень на місцевий рівень вимагає переосмислення ролі центральних органів і запровадження ефективних інструментів координації. У результаті дослідження сформульовано висновки щодо сутності механізму державного управління фізичною культурою і спортом в умовах сучасних реформ, які можуть стати основою для розробки практичних кроків з удосконалення системи управління галуззю.

Виклад основного матеріалу. Сучасна система управління фізичною культурою та спортом в Україні характеризується динамічними змінами, що зумовлені як суспільно-політичними трансформаціями, так і глобальними тенденціями у сфері спорту. Аналіз літератури свідчить про актуальність дослідження питань ефективності управлінських механізмів, фінансування, нормативно-правового забезпечення та інфраструктурного розвитку цієї сфери [1; 2].

Найгострішими проблемами, що впливають на функціонування системи управління, є недостатнє фінансування галузі, застарілість нормативно-правової бази, неузгодженість дій між центральними та місцевими органами влади, а також нерівномірний розвиток спортивної інфраструктури [1; 4]. Як зазначає С. В. Нікітенко, сучасний стан фінансування фізичної культури та спорту в Україні не дозволяє забезпечити належний рівень матеріально-технічної бази та реалізацію стратегічних завдань галузі [4]. Додатковою перешкодою є недостатня прозорість механізмів розподілу фінансових ресурсів, що ускладнює залучення інвестицій і позабюджетних коштів.

Значний вплив на ефективність управління чинять проблеми організаційно-правового характеру. За результатами досліджень І. Л. Гасюк, нормативно-правова база, яка регламентує сферу фізичної культури і спорту, потребує суттєвого оновлення з урахуванням сучасних міжнародних стандартів та інтеграційних процесів [2]. Водночас, як відзначає О. Р. Шевчук, для формування дієвої моделі державного регулювання необхідно впроваджувати комплексний підхід, що включає розвиток державно-приватного партнерства, децентралізацію повноважень, а також адаптацію кращих європейських практик управління [3].

Особливе місце у структурі управління відводиться питанню розвитку масового спорту та підготовки спортивних резервів. У дослідженнях Бондаря, Петренка, Томенка підкреслено важливість створення сприятливих умов для активного залучення населення до занять фізичною культурою шляхом удосконалення спортивної інфраструктури, підвищення рівня підготовки фахівців, впровадження сучасних освітніх програм і просвітницьких кампаній [1].

Автори наголошують, що стратегічне планування розвитку галузі має ґрунтуватися на багаторівневій взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування, спортивних федерацій, громадських організацій та приватного сектору.

Окремої уваги заслуговують тенденції децентралізації управління фізичною культурою та спортом, що простежуються у сучасних дослідженнях [2; 5].

На думку Борисової та Петрушевського, децентралізація створює передумови для більш гнучкого реагування на потреби місцевих громад, підвищення ефективності використання ресурсів і посилення ролі громадянського суспільства у розвитку спорту [5].

Разом із цим актуальним залишається питання забезпечення належної координації дій між різними суб'єктами управління, у тому числі щодо впровадження інноваційних технологій, стратегічного планування та моніторингу результативності спортивних програм.

У процесі вдосконалення системи управління фізичною культурою та спортом в Україні важливими є такі напрями: оновлення законодавчої та нормативної бази відповідно до європейських стандартів; підвищення прозорості та відкритості процесів фінансування; розвиток спортивної інфраструктури та інноваційних форматів залучення населення до фізичної активності; посилення взаємодії між державними, громадськими та приватними структурами; впровадження системного моніторингу й оцінки ефективності реалізованих програм [1–5].

У контексті майбутніх досліджень перспективними є поглиблений аналіз регіональних моделей управління, вивчення механізмів взаємодії держави, громадськості та бізнесу, апробація кращих міжнародних практик і розробка рекомендацій щодо інтеграції інновацій у практику управління фізичною культурою та спортом в Україні [2; 5].

Таблиця 1

Ключові проблеми системи управління фізичною культурою та спортом в Україні та можливі напрями їх вирішення

№	Проблема	Прояви / Наслідки	Можливі напрями вирішення
1	Недостатність фінансування	Обмеженість ресурсів, зношеність матеріальної бази, скорочення програм підтримки	Залучення інвестицій, державно-приватне партнерство, грантові програми
2	Застаріла нормативно-правова база	Невідповідність сучасним вимогам, ускладнення реформування, правова невизначеність	Модернізація законодавства, гармонізація з європейськими стандартами
3	Низька ефективність координації між органами управління	Дублювання повноважень, бюрократизм, неузгодженість рішень	Впровадження єдиних стратегічних планів, цифровізація управління
4	Нерівномірний розвиток спортивної інфраструктури	Регіональні диспропорції, низький доступ до сучасних спортоб'єктів у сільських громадах	Інвестиції в регіони, державні програми розвитку інфраструктури
5	Недостатнє залучення громадськості та приватного сектору	Обмежена соціальна активність, недостатній рівень масового спорту	Розвиток соціального партнерства, просвітницькі кампанії

Динаміка державного фінансування сфери фізичної культури та спорту в Україні (2018-2023 рр.)

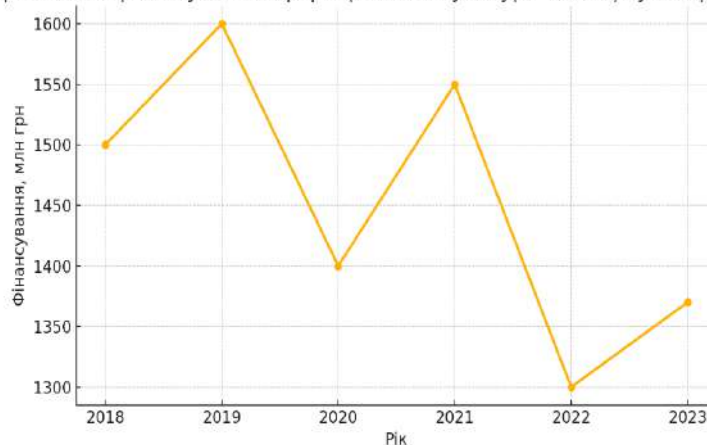

Рис. 1. Динаміка державного фінансування

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що система управління фізичною культурою та спортом в Україні потребує комплексного оновлення відповідно до сучасних вимог суспільства та європейських стандартів. Серед основних проблем виділено недостатність фінансування, застарілість нормативно-правової бази, низьку ефективність координації між органами управління різних рівнів, а також нерівномірний розвиток спортивної інфраструктури. Аналіз тенденцій розвитку галузі свідчить про поступову децентралізацію управління, впровадження інновацій, розширення державно-приватного партнерства та адаптацію міжнародного досвіду.

Перспективними напрямками удосконалення системи управління визначено модернізацію законодавчої бази, забезпечення прозорості й ефективності фінансування, розвиток сучасної інфраструктури, активне залучення громадськості та приватного сектору до реалізації державних програм. Особливу увагу варто приділити створенню дієвої системи моніторингу та оцінки результативності регіональних і національних спортивних проектів.

Результати дослідження можуть бути використані для формування стратегії розвитку фізичної культури і спорту, розробки управлінських рішень та удосконалення державної політики у цій сфері.

Література:

1. Бондар А., Петренко І., Томенко О. Сучасні тенденції управління фізичною культурою і спортом в Україні. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2021. № 6(86). С. 57–63.
2. Гасюк І. Л. Організаційно-правові засади державного управління фізичною культурою й спортом: сучасний стан і тенденції розвитку. Університетські наукові записки. 2020. № 3(75). С. 45–53.
3. Шевчук О. Р. Правовий механізм державного регулювання фізичної культури й спорту. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2018. Вип. 2. С. 189–195.
4. Нікітенко С. В. Особливості фінансування фізичної культури та спорту в Україні. Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2016. № 1(53). С. 103–106.
5. Борисова О. В., Петрушевський Є. І. Система організації та управління спортом в Україні в умовах глобалізації. Теорія фізичного виховання і спорту. 2018. № 3. С. 3–7.
6. Вавренюк С. А., Домбровська С. М., Палюх В. В. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні: теорія та методологія: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2020. 313 с.
7. Наумко Ю. С., Самойленко Т. Г. Розвиток спортивної інфраструктури як дієвий інструмент впровадження соціальної політики в регіоні. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 37. С. 523–529.
8. Попрошаєв О. В., Попрошаєва О. А. Питання розвитку системи освіти та фізичної культури і спорту в умовах децентралізації влади. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. 2021. № 5(136). С. 83–87.

9. Нікітенко С. В. Теоретичні підходи в процесі реалізації державного управління фізичною культурою і спортом. Публічне управління та регіональний розвиток. 2019. № 4. С. 423–440.

References:

1. Bondar, A., Petrenko, I., & Tomenko, O. (2021). Suchasni tendentsii upravlinnia fizychnoiu kulturoiu i sportom v Ukraini [Current trends in management of physical culture and sport in Ukraine]. *Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk – Slobozhanskyi Herald of Science and Sport*, 6(86), 57–63. [in Ukrainian]
2. Hasiuk, I. L. (2020). Orhanizatsiino-pravovi zasady derzhavnoho upravlinnia fizychnoiu kulturoiu y sportom: suchasnyi stan i tendentsii rozvytku [Organizational and legal principles of state management of physical culture and sports: current state and development trends]. *Universytetski naukovi zapysky – University Scientific Notes*, 3(75), 45–53. [in Ukrainian]
3. Shevchuk, O. R. (2018). Pravovyi mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання fizychnoi kultury y sportu [Legal mechanism of state regulation of physical culture and sports]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Serii: Derzhavne upravlinnia – Bulletin of the National University of Civil Protection of Ukraine. Series: Public Administration*, 2, 189–195. [in Ukrainian]
4. Nikitenko, S. V. (2016). Osoblyvosti finansuvannya fizychnoi kultury ta sportu v Ukraini [Peculiarities of financing physical culture and sports in Ukraine]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Derzhavne upravlinnia – State and Regions. Series: Public Administration*, 1(53), 103–106. [in Ukrainian]
5. Borysova, O. V., & Petrushevskiy, Ye. I. (2018). Systema orhanizatsii ta upravlinnia sportom v Ukraini v umovakh hlobalizatsii [System of organization and management of sports in Ukraine under globalization]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannya i sportu – Theory and Methods of Physical Education and Sports*, 3, 3–7. [in Ukrainian]
6. Vavreniuk, S. A., Dombrovska, S. M., & Paliukh, V. V. (2020). *Derzhavne rehuliuвання fizychnoi kultury ta sportu v Ukraini: teoriia ta metodolohiia* [State regulation of physical culture and sports in Ukraine: theory and methodology]. Kharkiv: NUTsZU. [in Ukrainian]
7. Naumko, Yu. S., & Samoilenko, T. H. (2019). Rozvytok sportyvnoi infrastruktury yak diievyi instrument vprovadzhennia sotsialnoi polityky v rehioni [Development of sports infrastructure as an effective tool for implementing social policy in the region]. *Infrastruktura rynku – Market Infrastructure*, 37, 523–529. [in Ukrainian]
8. Poproshaiev, O. V., & Poproshaeva, O. A. (2021). Pytannia rozvytku systemy osvity ta fizychnoi kultury i sportu v umovakh detsentralizatsii vlady [Issues of development of the education system and physical culture and sports under decentralization of power]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 15 – Scientific Journal of NPU named after M. P. Drahomanov. Series 15*, 5(136), 83–87. [in Ukrainian]
9. Nikitenko, S. V. (2019). Teoretychni pidkhody v protsesi realizatsii derzhavnoho upravlinnia fizychnoiu kulturoiu i sportom [Theoretical approaches in the process of implementing public administration of physical culture and sports]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok – Public Administration and Regional Development*, 4, 423–440. [in Ukrainian]